

Deurne, 3 juni 2020

Aan: het districtcollege en de districtsraad van Deurne

Van: de cultuurraad van Deurne

Betreft: Ondersteuning lokale verenigingen tijdens coronacrisis

Beste leden van het districtcollege en de districtsraad,

De coronacrisis heeft voor veel lokale verenigingen zware gevolgen. Verschillende vrijetijds- en erfgoedorganisaties (O.a. De Federatie, Werkplaats Immaterieel Erfgoed, OCE, Vlaamse Jeugdraad, Vlaamse Sportfederatie, ...) hebben een 8-punten-plan opgesteld met tips die lokale besturen kunnen helpen om lokale verenigingen in deze moeilijke tijden te ondersteunen.

De cultuurraad van Deurne wil dit 8-punten-plan graag met u delen en u vragen om te bekijken welke acties er concreet door het Deurnse bestuur kunnen worden ondernomen.

U vindt het persbericht en alle verdere informatie over het 8-punten-plan hieronder.

Wij kijken ernaar uit om van u te horen welke concrete stappen er in Deurne gezet kunnen worden om de lokale verenigingen te helpen.

Alvast bedankt voor uw antwoord.

Met vriendelijke groet,

De kleine kern van de cultuurraad van Deurne

Contactpersoon: Eva De Hondt (evadehondt@telenet.be)

Circus centrum

histories

Werkplaats immaterieel erfgoed

Steden en gemeenten moeten lokale verenigingen en organisaties door coronacrisis loodsen

De coronacrisis hakt er bij lokale verenigingen en organisaties zwaar in, terwijl ze ook op dit moment hun grote meerwaarde voor het sociaal weefsel blijven waarmaken. Daarom roepen de vrijetijdsectoren sport, kunst, cultuur en jeugd samen met erfgoedorganisaties en het circuscentrum lokale besturen op om deze verenigingen zo goed mogelijk te ondersteunen. Ze stellen een 8-punten plan voor waar elk lokaal bestuur dat het goed voor heeft met hun lokaal verenigingsleven mee aan de slag kan.

Het publieke leven ligt al ruim zes weken stil en daar komt allicht nog niet meteen verandering in. Agenda's werden met de grove borstel leeggemaakt. Lokale sportwedstrijden; toneel-, dans-, circus- en muziekvoorstellingen en -activiteiten; residentieplekken voor artiesten en ateliers van beeldende kunstenaars; wandeltochten; stoeten en processies; lezingen; kook- en allerlei andere cursussen, kortom, allerlei kleine en grote activiteiten werden hals over kop afgeblazen of gesloten. "Uiteraard terecht, zegt Ellen De Boeck – directeur van De Federatie Sociaal-Cultureel Werk en Amateurkunsten – maar evengoed een serieuze streep door de (letterlijk en figuurlijke) rekening van de organisatoren van al deze activiteiten, vaak relatief kleine lokale organisaties en feitelijke verenigingen die enkel op vrijwilligers draaien en hun inkomsten grotendeels halen uit het jaarlijkse eefstijf of lenteconcert."

De maatregelen van de federale en Vlaamse regering gaan aan deze lokale organisaties voorbij omdat ze zelden tot nooit een professionele medewerker hebben, een voorwaarde om in aanmerking te komen voor de Vlaamse hinder- en compensatiepremie. Deze organisaties zijn dus afhankelijk van de goodwill van hun gemeentebestuur. Om lokale besturen daarbij te inspireren, bundelden De Federatie, de Vlaamse Jeugdraad, de Vlaamse Sportfederatie, oKo, het Circuscentrum en erfgoedorganisaties Histories, Werkplaats Immaterieel Erfgoed en OCE, maatregelen waarmee ze hun lokale verenigingen concreet en efficiënt kunnen ondersteunen. "We merken dat in heel wat steden en gemeenten de broodnodige onderlinge solidariteit georganiseerd en getrokken wordt door lokale verenigingen en/of door burgers die actief zijn in die verenigingen en zich nu als vrijwilliger inzetten voor allerlei solidariteitsacties. Dat gaat van naaien van mondkmaskers over boodschappendiensten opzetten en informatie vertalen tot het opstarten van een solidariteitsfonds om mensen in armoede en andere kwetsbaren te helpen. Vaak gebeurt dit in – al dan niet expliciete – interactie of samenwerking met het stads- of gemeentebestuur. Deze ad-hoc samenwerkingen ontstaan nu uit noodzaak maar we zijn ervan overtuigd dat ze ook voor de 'heropstartfase' onontbeerlijk zullen zijn. We breken daarom ook graag meteen een lans voor een hernieuwd partnerschap tussen lokale besturen en verenigingen. Het zal nodig zijn.", aldus De Boeck.

Om het gemeentebesturen gemakkelijk te maken wordt er een 8-punten plan gelanceerd waarmee ze aan de slag kunnen:

1. Geen activiteiten annuleren of verbieden als dit nog niet moet volgens de Veiligheidsraad. Activiteiten in de zomer zijn niet enkel belangrijk voor de organiserende verenigingen (zoals jeugdbewegingen), maar ook voor ouders en werkgevers die stilaan onder (te) grote druk staan.
2. Flexibiliteit in alles wat met subsidies, verantwoordingen en deadlines te maken heeft.
3. Kwijtschelden van (terugkerende) huur van gemeentelijke lokalen en materiaal en opschorting van concessieovereenkomsten.
4. Een lokaal alternatief voor de Vlaamse Hinderpremie uitwerken; op maat van de meest getroffen organisaties en verenigingen.

5. Één duidelijk aanspreekpunt voor coronavragen vanuit de verenigingen.

6. Niet strenger zijn dan nodig in verband met veiligheidsvoorschriften en een heldere en eenduidige communicatie daarover. Zorg bijvoorbeeld voor een afwegingskader om te bepalen of een organisatie op vlak van voorzorgsmaatregelen, interne organisatie, begeleiding, communicatie, ... klaar is om terug hun werking op te starten. In dergelijk kader zijn doelgroep, aanbod in de buurt en draagkracht van de organisatie belangrijke criteria. Ook voor het al dan niet toekennen van vergunningen voor het organiseren van activiteiten in de publieke ruimte en voor standplaatsen voor circussen is zo'n afwegingskader aangewezen.

7. Een lokale activiteitenkalender voor het najaar om dubbele programmatie en een flessenhals van activiteiten in het najaar te vermijden.

8. Lokale ondernemingen en instellingen aansporen tot solidariteit met het verenigingsleven.

Tot slot pleitten de initiatiefnemers ervoor om een soort lokale 'coronataaskforce' op te zetten waarin maatregelen op korte, maar ook op langere termijn, kunnen besproken worden. "Dit komt iedereen ten goede en zorgt voor de nodige transparantie. En misschien kan er vanuit die taskforce wel een activiteit opgezet worden om samen met lokale organisaties en verenigingen het einde van het coronatijdperk te vieren, om hen te bedanken voor hun solidaire initiatieven en alle mensen te bedanken voor hun geduld?", besluit De Boeck.

De volledige oproep met lokale ondersteuningsmaatregelen vindt u in bijlage en op de website van De Federatie (sociaal-cultureel werk en amateurkunsten) en op de sites van deze partners: de Vlaamse Jeugdraad (jeugdwerk en jongeren), Circuscentrum, Vlaamse Sportfederatie, oKo (kunstenorganisaties), OCE (cultureel erfgoed), Werkplaats Immaterieel Erfgoed en Histories (genealogie, lokaal erfgoed, heemkunde en cultuur van alledag).

Perscontact: Ellen De Boeck, De Federatie, 0474 62 95 63

<https://www.defederatie.org/nieuwsberichten-over-lokaal-en-regionaal-cultuurbeleid/hoe-kan-een-lokaal-bestuur-haar-lokale-verenigingen-ondersteunen> :

Hoe kan een lokaal bestuur haar lokale verenigingen ondersteunen?

Omdat veel kleine lokale verenigingen sterk getroffen zijn door de coronacrisis en ze geen aanspraak kunnen maken op de maatregelen van de Vlaamse overheid, zette De Federatie - samen met andere sectororganisaties - aanbevelingen op een rijtje over hoe lokale besturen hun verenigingsleven heel concreet en efficiënt kunnen ondersteunen.

Het publieke leven ligt al geruime tijd en daar komt allicht nog niet meteen verandering in. Dat leidt tot bevreemdende stiltes en rust op plekken waar het anders heel druk is. Agenda's werden met de grove borstel leeggemaakt. Lokale sportwedstrijden; toneel-, dans-, circus- en muziekvoorstellingen; wandeltochten; stoeten en processies; kook- en allerlei andere cursussen, kortom, allerlei kleine en grote activiteiten werden hals over kop afgeblazen. Terecht, want de publieke volksgezondheid primeert. Maar evengoed een serieuze streep door de (letterlijk en figuurlijke) rekening van de organisatoren van al deze activiteiten, vaak relatief kleine lokale organisaties, vzw'tjes zonder personeel of feitelijke verenigingen die enkel op vrijwilligers draaien.

De compenserende maatregelen van de federale en Vlaamse regering zijn een goede zaak om het (eerste) leed van 'culturele organisaties' in de breedste zin te temperen. Maar de meest interessante elementen daarin, zoals de compensatiepremie voor exploitatiebeperking en de hinderpremie, zijn 'beperkt' tot vzw's die minstens 1 VTE tewerkstellen. **Het is duidelijk dat het gros van de lokale organisaties – meestal feitelijke verenigingen of vzw's zonder personeel – daarvoor dus niet in aanmerking komen.** Vanuit het perspectief van de Vlaamse overheid is het stellen van deze grens logisch en nodig om het financieel haalbaar te houden. Bovendien heeft de Vlaamse overheid geen alomvattend beeld op al die lokale organisaties en is een objectieve maatstaf om in te schatten wie (financiële) ondersteuning nodig heeft onmogelijk. Lokale besturen kunnen dat beter en zijn dus goed geplaatst om hierin de leiding te nemen. Daarom geven we hieronder - met meerdere sectororganisaties samen – **enkele aanbevelingen en suggesties hoe een lokaal bestuur het verenigingsleven op het grondgebied heel concreet en efficiënt kan ondersteunen.** Maar vooraf nog dit: we merken dat in heel wat steden en gemeenten de broodnodige onderlinge solidariteit georganiseerd en getrokken wordt door lokale verenigingen en/of door burgers die actief zijn in die verenigingen en zich nu als vrijwilliger inzetten voor allerlei solidariteitsacties. Dat gaat van naaien van mondklappers over boodschappendiensten opzetten en informatie vertalen tot het opstarten van een solidariteitsfonds om mensen in armoede en andere kwetsbaren te helpen. Vaak gebeurt dit in – al dan niet expliciete – interactie of samenwerking met het stads- of gemeentebestuur. Deze ad-hoc samenwerkingen ontstaan nu uit noodzaak maar we zijn ervan overtuigd dat ze ook voor de 'heropstartfase' onontbeerlijk zullen zijn. We breken daarom graag een lans voor een hernieuwd partnerschap tussen lokale besturen en verenigingen. Laten we elkaar sterktes honoreren en volop inzetten. Het zal nodig zijn. Nu én straks.

1. Implementeer enkele laagdrempelige maatregelen die weinig tot geen geld kosten, maar lokale verenigingen en vaak ook lokale overheidsdiensten een pak werk of geld besparen.

a. Om (beperkte) subsidies te krijgen, moeten lokale verenigingen aan enkele criteria en verantwoordingsverplichtingen voldoen. Deze zijn meestal verankerd in een reglement. Door de relatief lange crisissituatie is het mogelijk dat bepaalde verenigingen niet aan deze criteria kunnen voldoen. Wees daarom flexibel qua indiendata van verantwoordingsdocumenten en qua controle van de criteria.

b. Soms krijgen organisaties en verenigingen een projectsubsidie voor de organisatie van één of enkele evenementen. Als zo'n evenement moest geannuleerd worden terwijl er al kosten voor gemaakt werden, laat hen dan dit deel van de subsidie niet terugbetalen en laat hen de hele subsidie houden. Zo kunnen ze mogelijk een deel van het verlies compenseren door gedeelde inkomsten. De kosten die gemaakt werden bij gemeente of stad (bv. Podia; huur; uitleenmateriaal ed.) kunnen kwijtgescholden worden. Bij een verplaatsing van de activiteit naar bv. het najaar kunnen die zaken dan gratis aangeboden worden.

c. Sommige lokale organisaties hebben een (meerjaren-)convenant met het lokaal bestuur waarin (vaak) resultaatsindicatoren opgenomen zijn. Ook hier pleiten we voor de nodige flexibiliteit bij de evaluatie en beoordeling van de invulling van deze convenanten. Hierbij is ook een duidelijke en tijdige communicatie belangrijk, bijvoorbeeld over welke informatie/bewijsmateriaal al dan niet moet bijgehouden worden. Eén duidelijk aanspreekpunt voor vragen of meldingen hieromtrent is ook een meerwaarde. d. Sommige verenigingen huren een gebouw of lokaal van de gemeente of van autonome gemeentebedrijven. Scheld de huur- en energiekosten voor enkele maanden kwijt en/of verleng de huurperiode. Schort ook concessie-overeenkomsten met bijvoorbeeld sportclubs op.

2. Werk een lokale variant van de Vlaamse 'hinderpremie' uit die zich richt op lokale organisaties en lokale afdelingen van Vlaamse middenveldorganisaties. Het is aan te bevelen om hier maatwerk te bieden en dus de meest getroffen of meest kwetsbare organisaties en verenigingen sterker tegemoet te komen. De tegemoetkoming kan op verschillende manieren georganiseerd worden. Zo kan een eenmalige verhoging van een subsidie soelaas bieden, maar er kan ook gedacht worden aan een soort overbruggingskrediet of een renteloze lening. Zo kan zonder grote financiële meerkost vermeden worden dat maatschappelijk relevante lokale organisaties hun werking moeten stopzetten. Mits enige flexibiliteit, is hier een win-win te realiseren.

3. Neem geen overhaaste formele beslissingen over activiteiten van lokale organisaties in de nabije toekomst zonder dat daar een duidelijke reden voor is. Zeker jeugdorganisaties, maar ook socioculturele organisaties en organisaties in de sector van de amateurkunsten, circuskunsten en de sport, organiseren tal van activiteiten in de zomervakantie en zijn er vaak financieel sterk afhankelijk van. Bovendien is het belang van buitenruimte én het openstellen van infrastructuur voor activiteiten van lokale verenigingen en organisaties in de zomer niet enkel belangrijk voor de organisatoren, maar zeker ook voor ouders en werkgevers die stilaan onder (te) grote druk staan. Volg daarom strikt de federale richtlijnen en mogelijke Vlaamse instructies over het annuleren van activiteiten of evenementen of het laten plaatsvinden onder voorwaarden. Op die manier zorg je voor duidelijkheid, vermijd je paniek en een financieel bloedbad bij organisaties en zorg je voor een gelijke behandeling van alle lokale organisaties, onafhankelijk van waar ze actief zijn in Vlaanderen. Bij organisaties en verenigingen is overigens sterke bereidheid om in samenspraak de aard van hun activiteiten aan te passen of maatregelen te voorzien. Heel wat sectororganisaties werken momenteel op Vlaams en

federaal niveau intensief en in samenspraak met experts in de GEES (= groep van experts die de exit-strategie uitwerken) aan gezondheidsprotocollen en flankerende maatregelen. Het gaat dan over hygiënische maatregelen, uitsplitsen van de aard van de activiteiten en organisatorische maatregelen. Die zullen in de loop van de komende weken gecommuniceerd worden via de sites die we hier onderaan opsommen en kunnen ook voor lokale besturen inspirerend zijn.

4. Doe een oproep aan alle instellingen en ondernemingen in uw gemeente tot solidariteit met (kleine) organisaties. Zo kan je tussenkomen in eventuele kosten voor kleinschalige organisaties en verenigingen die geprogrammeerde voorstellingen of activiteiten moesten annuleren. Dit is zeker aangewezen voor activiteiten die zouden plaatsvinden op plekken waarvan het lokaal bestuur (mede)beheerder is. Of je kan instellingen die lokalen verhuren aan organisaties oproepen om tijdelijk de huur- en of energiekost kwijt te schelden. Allicht zijn er nog mogelijkheden om mee op te roepen tot financiële en materiële ondersteuning van kleine lokale organisaties en verenigingen.

5. Ga in interactie met de lokale organisaties en verenigingen in je stad/gemeente. Zo kan er mogelijk een soort 'corona-taskforce' opgezet worden waarin maatregelen op korte, maar ook op langere termijn, kunnen besproken worden. Het kan ook voor de nodige transparantie zorgen. En misschien kan er vanuit die taskforce wel een activiteit opgezet worden om samen met lokale verenigingen het einde van het corona-tijdperk te vieren, om hen te bedanken voor hun solidaire initiatieven en alle mensen te bedanken voor hun geduld? Vanuit een dergelijke taskforce kan ook samengewerkt worden om een flessenhals in het najaar te vermijden. Dit kan door bijvoorbeeld een lokale activiteitenkalender en overzicht van gemeentelijke lokalen en infrastructuur te delen met lokale verenigingen en organisaties en door organisaties aan te moedigen om bepaalde activiteiten samen of gespreid te organiseren. We zijn ervan overtuigd dat er nu al in verschillende steden en gemeenten solidaire en creatieve maatregelen genomen worden om het lokaal verenigingsleven te ontzien. Het is dan ook welkom en inspirerend dat VVSG dit alles monitort, via hun website ontsluit en geregeld enkele best practices in de kijker zet. Vergeet ook niet dat intergemeentelijke samenwerkingsverbanden een rol kunnen spelen op vlak van coördinatie of uitwisselen van ervaringen. Alvast hartelijk dank namens de vele lokale verenigingen in uw stad/gemeente! Namens De Federatie (sociaal-cultureel werk en amateurkunsten), de Ambrassade (jeugdwerk en jongeren), Circuscentrum, Vlaamse Sportfederatie, OCE (cultureel erfgoed), Werkplaats Immaterieel Erfgoed en Histories (genealogie, lokaal erfgoed, heemkunde en cultuur van alledag). Meer informatie en inspiratie vind je op de sites van de Ambrassade en Bataljong, de Vlaamse Sportfederatie, het Circuscentrum, OCE en Histories en VVSG. Voorbeelden van maatregelen die steden en gemeenten namen (veelal ruimer dan verenigingen) vind je op de website van VLAIO en op Vlaanderen Helpt.